

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De laudibus sanctissimae matris Annae

Trithemius, Johannes

Mainz, 1494.07.21

De fraternitate sancte matris anne xv.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00082758-9

Amiſſa deniqꝫ p̄ anne inuocationē legimus mirabiliter
eſſe inuenta. Sed quid nitor in immenſum? Nā ſi mihi
ferrea vox eſſet lingueqꝫ centū: nō omnia anne beneficia
p̄currere poſſem: quibus ſuis cōſuevit ſubuenire cultorū
bus. Tot vero eius inueniūtur beneficia: quot humane
vite extant incōmoda. De quacūqꝫ tribulacōne cū deu
tione ad eā quis clamauerit: potens eſt impetrare auxi
lium. Flammās carnalis cōcupiſcentie extinguit: pernī
cioſam mentis triſticiam in gaudium ſalutare conuertit:
vite neceſſaria tribuit: bonā et pulchram famā custodit.
Mulieres periclitantes in partu liberat: dolores miti
gat: demones fugat. In tribulacōne laborantibus inuo
cata ſubuenit: peregrinantes ad patriā reducit: claman
tes ad ſe miſeros exaudit. Om̄ia dare nouit. que chriſtia
num hominē petere licet: tantū ſi deuota fides cōmendet
orantem. De omnibus vero que in genere commemo
rādo duntaxat perſtrinximus: exempla ſpecialiter facta
in promptu habemus: quibus non incerta ſcribere: ſed
facta in veritate poſſemus enarrare. Ceterum nō eſt noſtri
propoſiti hitoriam texere: ſed laudes diuē matris anne
quanta poterimus ſimplicitate declarare. Neqꝫ em̄ p̄pter
miracula colendam dixerim: ſed in deum pietatem. Tot
ac tanta de beata matre anna mihi innotuere miracula:
ut ſi omnia vellem ſcribere: cogerem hunc tractatū nimīū
ampliare. Omniū miraculoꝝ maximū eſt: ſi meritis eius
compunctiōē veniantqꝫ peccatorū noſtroꝝ mereamur
accipere: ſi malam cōſuetudinem vincere: ſi ad eteruā vi
tam puenire. In hūc finē nobis et nō aliū colenda eſt.

De fraternitate beatiffime ma
tris anne q̄s utilis et neceſſaria ſit
maxime noſtris temporibus.

Cap. xv.

Uti nouiſſimis hīs diebus refrigefcente cha
ritate multoꝝ abundat iniquitas: neceſſariū
nobis valde eſt fratres mei: ut ſicut pene quo
tidie peccando labimur: ſic quoqꝫ per crebra

sancte exercitacionis studia in bona voluntate omni die re-
nouemur. Nulla enim tam sancta vnquam fuit institutio mor-
ribus humanis: que cum tempore a primitiuo seruiore non repue-
rit. Sic omnes religionum ordines successu temporis defici-
cientes a prima sui institutione recesserunt: qui nisi man-
torum industria, ad semitas vite regularis sepius fuerint
reformati: semper in deformitate sua permanerent. In chris-
tianis quoque simile agitur: quod hodie a primitiua fidei in-
stitutione longe defecisse inueniuntur. Ubi est nunc pristina
noster fidei seruior? Ubi deuotio populi? Ubi sancta
conuersatio sacerdotum? Refrigitur charitas: et omnia reli-
gionis studia pariter cum illa ex hominibus ut plurimum perie-
runt. Quis credat quantum christiane fidei mali mores iactu-
ram intulerint. Ecce deo propter scelera hominum permitten-
te, infideles sarraceni, thurci, tartari ceterique catholice fidei
hostes, asiam, affricam, greciam, hellespontum, magnam euro-
pe partem trucidatis christianis in suam potestatem redigerunt.
adeo ut vicesima pars orbis qui olim fuit hodie non sit
christiana. Et reuera nisi omnipotentis dei miseratio reli-
quas in europa dimissas conseruet: breui de christiano
nomine factum erit. Cum ergo nostris peccatis pregraua-
ti non simus dei misericordiam impetrare sufficientes: san-
ctorum suffragia sedulis orationibus nobis imploranda
sunt: ut eorum meritis placatus internus arbiter veniam no-
bis et pacem concedat quam non meremur. Et ne deuoti-
o ex tempore ut moris est deficiat: magna cura elabo-
randum est: quatenus mutua cohortatione fratrum perseue-
rantiam consequatur. Hinc mos in dei ecclesia laudabilis
inoleuit, ut fideles congregationes in honore quorundam
sanctorum instituant: quas pro augenda deuotione frater-
nitates vocant. Sic faciunt milites ad honorem sancti geor-
gii: sebastiani martiris sagittarii: iacobi apostoli ex gal-
cia peregrini. Hunc ergo si istas similesque sanctorum fraterni-
tates ad impetrandam dei misericordiam populo credimus
vtilis: que in memoriam beatissime dei genitricis et anne
sanctissime matris eius instituuntur incomparabiliter confi-

diuinus meliores. **Q**uanto enim dei mater cum sua venerabili
li genitrice meritis et sanctitate reliquos in celo sanctos
precellit: tanto fraternitas nomini eius dicata locum retine
ret eminentiorem. **U**nde pia deuotione moti fideles. ut
eam promptam apud deum aduocatam mererentur habere sub
noie rosarii ad honorem eius fraternitatem instituerunt: que
iam per diuersas mundi regiones adeo vulgata est: ut nulla
pene sit puincia in qua non plures habeant. **C**onsiderantes
autem deuoti beatissime anne cultores quod ex his fraternita
tibus deuotio fidelium multum possit perficere: exemplo rosa
rii laudabilem congregationem ad honorem sancte matris
anne cogitauerunt erigere: quatenus nomen et laudes tante
patrone ad multorum noticiam valeant peruenire. **C**epit itaque
hec sancta fraternitas in osnaburgensi diocesi: et per con
radum dicte ecclesie pontificem ante hoc ferme decennium sub
fridrico tercio confirmata. miraculisque ut fertur comproba
ta. valde multiplicata est. **D**einde rumoldus de laupach
prior conventus carmelitarum franckfordensem. maximus diue
matris anne cultor et amator ad instantiam quorundam non
tabiliu institutorum eandem fraternitatem in predicto suo con
uentu instituit: quam bertholdus de hennenberg ecclesie
maguntine reuerendissimus archiepiscopus confirmauit: sum
musque pontifex innocentius octauus anno pontificatus
sui octauo eandem apostolica auctoritate approbavit.
Et quidem digna institutio: ut fratres carmelite qui titu
lo beatissime dei genitricis specialiter sunt insignes: in
matris quoque laudibus existant promptiores. **M**agnus
hodie et copiosus personarum numerus utriusque sexus in hac
fraternitate est: qui mira et multa per honorem sancte anne quo
tidie faciunt et impendunt. **S**ed et in diuersis locis hec ean
dem veneranda fraternitas a fidelibus erigitur: et congrua de
uotione celebratur. **I**nveniuntur tamen huius honorande fra
ternitatis sicut ab initio omnes boni detractores: qui eam impio
dente lacerant: perditam presumptione impugnant. **Q**uid vobis in
hac fraternitate sanctissima displicet: o prophani detractores?
Quid contra eam habetis? **P**roferite ut audiamus. **D**icitis.

Supsticiose sunt iste fraternitates: quoniā fidē catholicā
cam infirmā reddūt: debitū deo cultum subtrahūt: obe
dientiā ecclesiarum parrochialiū contemnūt. **I**nsup (in
quiūt) oblationes consuetas ac debitas suis sacerdoti
bus negāt: monachis et fraternitatibus suis copiosa mu
nera offerūt: et ecclesias suas matrices vacuas et ruinosa
las derelinquūt. **H**ec sunt capita partis aduerse: crimina
accusationis inique: obiecta detractionis scelerate. **H**is
per ordinē nos breuiter respondemus. **F**raternitas ista
beatissime matris anne. nō est supsticiosa (sicut vos dicin
tis o impij calūniatores) sed est vera. sed recta. sed sancta:
in qua dei cultus non minuitur sed augetur: obedientia
non spernitur sed cōmendatur. **F**ides etiā catholica non
infirmatur p sanctā fraternitatē istā sicut vos putatis sed
renouatur et defenditur: dñi p sancte charitatis exercicia
ut formata sit illustratur. **Q**uod vero parrochiales eccle
sias desertas gemitis: vñs est nō mediocriter imputan
dum delictis: qui lac et lanam de ouibus dñi exigitis:
ip̄as tamen oues non pascitis ut oportuerat in primis.
neq; custoditis. **Q**uid vobis oblationes negari fingitis:
qui multis diuicijs abundatis? **O**mnīū pastor pastorū
vicarius christi est: si fideles voluerit esse in audiendis
missis liberos: nō est qui valeat eum phibere. **V**os mon
achorum priuilegia non om̄ia vidistis: neq; videbitis.
Quis nesciat q̄ pro marsupijs vñs bellū contra sanctas
fraternitates geritis: et monachos nō amore dei. sed au
ri laceratis. **E**cce summus pontifex fraternitatē istā con
firmavit. ecce magūtinus archiep̄us bertholdus quo nō
est prestancior alter eam auctoritate ordinaria approba
uit: et vos insipientes adhuc murmuratis? **C**essate obse
cro cessate ab hac stulticia: et nolite rep̄bendere: qđ tan
tos pontifices cognoscitis approbasse. **C**redite mihi nō
est bonū cōtra sanctos dei linguā extendere: nō est bonū
tantoꝝ hominū deuotionē erga sanctā annā velle phibe
re. **C**onfusioni maxime appropriat: q̄ os suū cōtra sanctā
annā laxat. **S**i verbis meis nō creditis: obseruate eos

qui tales sunt et vera me dixisse experientia cognoscetis.
Temerrimum est reprehendere bonum: quod ad salutem multis
cernitur peruenire. **M**ulta ex huius felicissime fraternita-
tis celebratione bona deuotis hominibus perueniunt: quibus
ab ea extranei ut plurimum vacui existunt. **A**d charitan-
tem quoque dei et proximi cultores suos allicit: fraterne
dilectionis concordiam facit: a vicijs et peccatis reuocat:
ad superne felicitatis amorem desiderium inflammat. **T**rans-
eunt missae. quot orationes. quot elemosinae. quot sancta
opera in hac fraternitate quotidie fiunt: que alioquin per-
nitius intermitterentur. **U**tinam omnipotens omnium christia-
norum corda ad similia deuotionis exercitia illuminet: ut
nam ad hanc fraternitatem rite colendam omnium mentes in-
flamet: quanta deuotio. quanta pax. quantaque in ecclesia ca-
tholica concordia redundare possit. **E**ni uero si omnes in
hanc fraternitatem concurrerent: fieri posset ut amore sancte
matris anne a mutuis iniurijs desisterent: et in obserua-
tia mandatorum dei alacriores redderentur. **V**era etenim
fraternitas: fraternum colit: et nutrit amorem: nec deuotio
patitur esse dissimiles: quos obseruantia tante congrega-
tionis in amore sanctissime anime fecerit concordare. **Q**uod
desidero ut hec sancta fraternitas per totum christianum orbem
diffusa celebretur: ut omnes fideles in amore diue anne rapiantur.
et diuise in unitate sancta perueniant: a bellis et contumelijs
mutuis ob tante patronae reuerentiam quiescant. **U**tilis pla-
ne ac semper honoranda fraternitas: que fidem operibus
format: spem erigit: charitatem excitat: deuotionem inflam-
mat. **P**er eam namque torpor a mentibus fidelium excutitur:
et seruius sancte nouitatis inspiratur. **Q**ui hanc oppugnat.
insanit: qui contra eam loquitur. dementi dementior est: qui
illam destruere nititur. saluti inuidet christiane. **M**ulta
quidem pro laude huius sanctissime fraternitatis adhuc
dicenda fuerant: nisi me reifamiliaris occupatio sibi uen-
dicasset. **Q**ue autem in aduersarios eius a me dicta sunt:
non inuehendi animo sed corrigendi emendandique inten-
tione sunt prolata. **C**onfido tamen paucos esse. qui se cona-

tra sanctā matrē et eius fraternitatē opponant.

Conclusio huius operis et exu-

satio insufficientie auctoris cū
exhortacōne fraternitatis.

Cap. xvi.

Uamuis plura de laudibus sanctissime ma-
tris anne proposuerim a principio describere
tamen abhinc iam mihi placuit cessare: ne si
tractatū in immensum extenderem: deuotio
nē lectoris nimia prolixitate suffocarem. **O**portet em̄ eos
qui alijs cupiūt psuadere breues sermone inueniri: et sen-
tentiarū maiestate copiosos. **A** primo nequaquā me confi-
do deuiasse: quid vero in secūdo pegerim: iudicabūt hī
qui nostrā qualēcūq; lucubrationē lecturi sunt. **S**atis
feci promissioni mee: satis quoq; feci amicis: sed neq; de
uotioni mee: neq; dignitati materie satisfactū est. **P**lus
volui q̄ potui: et minus feci q̄ volui. **D**eniq; quis annā
beatissime dei genitricis parentē: dignis laudibus vena-
rari sufficiat? **F**ateor itaq; de sanctissima matre me lo-
qui indignū: qui sum homo peccator et delictis inuolu-
tus a iuuentute mea. **N**eq; tamē tacere a laude eius po-
tui: quia mihi necessitas incūbebat: et vehementer preci-
bus amicorū vallata vrgebat deuotio. **E**t posteaq; huc
usq; ventum est: excellentia materie impatientem caloris
estatis oppressit me ut amodo silencio honorare debeam
quā laudare non sufficio. **Q**uecūq; autem in hoc opere
a me dicta ⁊ scripta sunt. sancte romane ecclesie atq; omī-
bus catholicis eruditis viris subijcio: a quorū diffiniciónē
ne nūq; dissentire intendo. **Q**uicquid sacrosancta romana
ecclesia credendū determinat: mihi fides firmissima erit.
Postremo sermonē ad vos cōuertimus amici. cultores.
fratres ⁊ sorores sanctissime matris anne rogantes ut ea
q̄ ad laudē tāte m̄ris a nobis ex magna deuocōe scripta
sunt. in bonā partem accipientes: sanctā patronā deuotis
orōnib; pulsetis: q̄tenus nobis solita pietate subueniat:
culpas abluat: virtutes impetret: vitā eternā obtineat.